

בש"פ 8803/23 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 8803/23

לפני: כבוד השופט י' כשר

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה ראשונה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ז' בטבת התשפ"ד (19.12.2023)

בשם המבקשת: עו"ד נועה קסיר פת

בשם המשיב: עו"ד אריאל כצמן

החלטה

1. לפניי בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיב, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). זאת, החל מיום 27.12.2023, למשך תשעים ימים או עד למתן פסק דין ב-תפח"ע 60646-03-23 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

2. ביום 27.3.2023 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות של אינוס קטינה בת משפחה שלא בהסכמתה החופשית (מקרים רבים), לפי סעיף 351(א) וסעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק

העונשין); מעשה סדום בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 16 שנים שלא בהסכמתה החופשית (מקרים רבים), לפי סעיף 351(א) בצירוף סעיף 347(ב) וסעיף 345(ב)(1) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין; מעשה מגונה בקטינה בת משפחה שטרם מלאו לה 16 שנים שלא בהסכמתה החופשית (מקרים רבים), לפי סעיף 351(ג)(2) וסעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) וסעיף 345(א)(1) לחוק העונשין; מעשה מגונה בבת משפחה תוך שימוש בכוח או אמצעי לחץ או איום, לפי סעיף 351(ג)(1) וסעיף 348 לחוק העונשין; ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

כתב האישום מגולל מסכת עבירות מין רבות וחמורות שביצע המשיב, לפי הנתען, בבתו הקטינה (שכונתה בכתב האישום המתלוננת, וכך תכונה גם להלן), בין השנים 2010-2020, החל מהמועד בו הייתה בת 5 ועד שהייתה בת 15. על פי כתב האישום, המעשים בוצעו בתדירות שהגיעה עד למספר פעמים בשבוע. כמו כן, לאורך התקופה הרלוונטית, הורה המשיב למתלוננת לא לספר לאיש על המעשים המתוארים בכתב האישום.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיב, וכן כי קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים נוכח המסוכנות הגלומה במעשיו, וכן מכוח סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים נוכח החשש ששחרורו יביא לשיבוש הליכי משפט.

4. בדיון שהתקיים ביום 4.4.2023 הסכים בא-כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה וכן לקיומה של עילת מעצר. לצד זאת, עתר בא-כוח המשיב להפנות את העורר לקבלת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן. בהחלטה מאותו היום נעתר בית המשפט המחוזי (השופט א' זגורי) לבקשה והורה על הגשת תסקיר מעצר, ועל מעצר המשיב עד למתן החלטה אחרת.

5. ביום 1.6.2023 הוגש תסקיר המעצר בעניינו של המשיב. שירות המבחן עמד על כך שהמשיב נעדר עבר פלילי, ועל כך שהוא שלל כל בעייתיות בהתנהלותו טרם מעצרו. עוד עמד שירות המבחן על כך שהמשיב ביטא עמדה קורבנית, התקשה להביע אמפתיה כלפי המתלוננת, וייחס את האשמותיה למצבה הרגשי והנפשי. כמו כן, צוין בתסקיר כי מדיווח גורמי הטיפול בפנימייה שבה שוהה המתלוננת, עולה כי המתלוננת מצויה במצב נפשי ירוד, ומתמודדת עם תסמינים פוסט טראומתיים וחרדות. בנוסף, צוין כי המתלוננת אינה בקשר עם אמה ועם בני משפחתה, בשל התלונה שהגישה, ומשכך היא נעדרת גורמי תמיכה משפחתית וחווה תחושות של נטישה ובדידות. עוד צוין שירות המבחן כי המתלוננת חוששת משחרורו של המשיב, ובפרט מכך שבאם ישוחרר הוא ינקום בה על שהגישה את התלונה. שירות המבחן הביע חשש מהחמרה אפשרית במצבה הנפשי של המתלוננת עקב שחרור כאמור. כמו כן, שירות המבחן העריך כי: "קיים סיכון להישנות התנהגות מינית פוגענית כלפי בתו המתלוננת. כשלא ניתן לשלול פגיעות בקטינות על רקע של יחסי קרבה".

בהמשך, בחן שירות המבחן את חלופת המעצר שהציע המבקש - מעצר בית בבית סבו וסבתו בנוף הגליל, תחת פיקוחם. לאחר פגישה עם המפקחים המוצעים, התרשם שירות המבחן כי הם אינם מתאימים לתפקיד הפיקוח, שכן יתקשו לזהות מצבי סיכון ולפעול לצמצומם. שירות המבחן הוסיף וצוין כי מאחר שהמשיב שולל כל בעייתיות בתחום התנהלותו המינית, לא ניתן בשלב זה לבחון את שילובו במסגרת טיפולית בתחום עבירות המין אשר עשוי היה להפחית את מסוכנותו. נוכח האמור לעיל, לא המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

6. ביום 7.6.2023 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ג' צפריר), אשר בסופו הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים כנגדו. בית המשפט התייחס לחלופת המעצר שהוצעה בעניינו של המשיב, וציין כי על מנת לסטות מהמלצה שלילית של שירות המבחן, נדרשים נימוקים כבדי משקל, אשר אינם מתקיימים בעניינו. למעלה מן הדרוש, בית המשפט בחן את המפקחים המוצעים, סבו וסבתו של המשיב, והוריה של אשתו, וקבע כי הם אינם מתאימים לתפקיד הפיקוח, נוכח אמונתם המוחלטת בחפותו של המשיב. כמו כן, בית המשפט הפנה לקביעותיו של שירות המבחן בדבר הסיכון הנשקף מהמשיב, ולתיאור בתסקיר על אודות מצבה הנפשי של המתלוננת וחששה מפני שחרורו של המשיב. לבסוף, ציין בית המשפט כי הסכמתו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה, ובהן ראיות לעבירה של שיבוש מהלכי משפט, מבססת גם את החשש מפני שיבוש הליכי משפט מצדו של המבקש.

7. המשיב ערר על החלטת בית המשפט המחוזי לפני בית משפט זה (בש"פ 4858/23). ביום 28.6.2023 התקיים דיון בעררו של המשיב, בפני חברי השופט י' אלרון. בהחלטה מאותו היום קבע השופט י' אלרון כי נוכח האמור בתסקיר שירות המבחן ביחס לסיכון להישנות התנהגות מינית פוגענית, בדין הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. עוד צוין כי לא מתקיימים נימוקים כבדי משקל המצדיקים סטייה מהמלצת שירות המבחן, וכי אין מקום לשנות מקביעת בית המשפט המחוזי כי המפקחים שהוצעו ונחקרו אינם יכולים לשמש מפקחים ראויים.

8. ביום 13.12.2023 הוגשה בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיב מעבר לתשעה חודשים, לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, היא הבקשה נושא ההליך דנן. במסגרת הבקשה, המבקשת טוענת כי מהמשיב נשקפת מסוכנות גבוהה הנלמדת הן מחומרת המעשים המיוחסים לו-עבירות מין חמורות בקטינה בת משפחתו - והן מהתסקיר שהוגש בעניינו, ממנו עולה כי נשקף סיכון מהמשיב לביצוען של עבירות מין נוספות, כלפי קטינות בכלל וכלפי בתו המתלוננת בפרט. אשר להתקדמות ההליך, טוענת המבקשת כי התקיימו שתי ישיבות הוכחות שבהן נשמעה עדות המתלוננת; וכי אומנם שמיעת ההוכחות נפסקה בשל מלחמת "חרבות ברזל", אולם נקבעו מועדים קרובים להמשך שמיעת ההוכחות.

המשיב, מאידך, מתנגד לקבלתה של הבקשה. במהלך הדיון שהתקיים בפניו, ביום 19.12.2023, טען בא-כוח המשיב כי בשלה העת לשחרור המשיב לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני, ושב והציע את סבו וסבתו של המשיב כמפקחים. זאת, בשים לב לחלוף הזמן; לכך שההליך העיקרי, לשיטתו, צפוי להימשך מעבר להארכת המעצר המבוקשת; לכך שהמתלוננת כבר סיימה להעיד; ולכך שמקום הימצאה של המתלוננת אינו ידוע למשיב ולקרובי משפחתה. אשר על כן, לשיטתו, מתאין החשש שיפגע בה באם ישוחרר. יודגש כי במענה לשאלתי בדיון הובהר כי המשיב אינו מציע מפקחים אחרים מלבד סבו וסבתו, אשר כאמור נמצאו כלא מתאימים לתפקיד הפיקוח.

9. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש הצדקה להיעתר לבקשה ולהורות על הארכת מעצרו של המשיב, כמבוקש.

10. כידוע, בבקשה לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, נדרש בית המשפט לאזן בין זכותו של הנאשם לחירות וחזקת החפות העומדת לו מחד גיסא, ובין שמירה על האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור וביטחונם מאידך גיסא. באיזון בין שני אלו, על בית המשפט להביא בחשבון, בין היתר, את פרק הזמן מאז נעצר הנאשם, קצב התקדמות ההליך, החשש לשיבוש הליכי משפט ולהימלטות הנאשם מאימת הדין, המסוכנות הנשקפת ממנו וחומרת העבירות המיוחסות לו (בש"פ 3827/23 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (21.5.2023); בש"פ 5424/23 מדינת ישראל נ' אלהיוורקן, פסקה 8 (1.8.2023)). ביישום אמות מידה אלו על הבקשה דנן - מצאתי כי דינה להתקבל, וזאת, נוכח המסוכנות הרבה

הנשקפת מהמשיב, כעולה מחומרת העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, והיעדר הצעה למפקחים מלבד אלו שהוצעו ונמצאו לא מתאימים.

11. טענותיו של המשיב ביחס לחלוף הזמן ממועד מעצרו, וכן ביחס לכך שהמתלוננת סיימה את עדותה, אכן יכולות להיות בעלות משקל בבחינת בקשות להארכות מעצר לאחר חלוף תשעה חודשים מתחילת מעצרו של הנאשם. ואולם, מקום בו המשיב אינו מציע מפקחים, מלבד אלו שנמצאו כלא מתאימים, אין בטענותיו של המשיב כדי לאפשר, בנסיבות העניין, לשקול את בחינתן של חלופות מעצר.

כאמור לעיל, סבו וסבתו של המשיב נבחנו כמפקחים אפשריים הן על ידי שירות המבחן, והן על ידי בית המשפט המחוזי - ונמצאו כלא מתאימים לתפקיד הפיקוח. גם הוריה של אשתו של המשיב נבחנו על ידי בית המשפט המחוזי, ונקבע שאינם מתאימים לתפקיד. כמו כן, וכפי שצוין לעיל, בהחלטה מיום 28.6.2023 קבע בית משפט זה (השופט י' אלרון), בין היתר, שאין להתערב בקביעה כי המפקחים שהוצעו אינם מתאימים לשמש מפקחים ראויים. בנסיבות אלה, בהן החלופה היחידה המוצעת על ידי המשיב לקבלת הבקשה היא לשחרר את המשיב למעצר באיזוק אלקטרוני בפיקוח מפקחים אשר נמצאו כלא מתאימים, אין מנוס מהארכת מעצרו של המשיב, כמבוקש.

לצד האמור, אעיר כי ככל שיעלה בידו של המשיב להציע מפקחים אחרים, האמור לעיל ביחס לחלוף הזמן ולסיום עדותה של המתלוננת יוכל להיות טעם לבחינת האפשרות להורות על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני, במסגרת בקשה לעיון חוזר, אם וככל שתוגש כזו.

אשר להתקדמות ההליך - לעת הזו קבועים שני דיוני הוכחות והמשיב לא הצביע על כך שהאחריות להימשכות ההליכים היא לפתחה של המבקשת.

12. אשר על כן, אני נעתר לבקשה ומורה על הארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים, החל מיום 27.12.2023, או עד למתן פסק דין ב-תפח"ע 60646-03-23 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ג בטבת התשפ"ד (25.12.2023).

שׁוֹפֵט